

Hierbij vindt u onze input voor de oordeelsvorming over:

Veluwe – recreatiezonering en gebiedsagenda	1
Aanpak stikstof en natuurherstelmaatregelen	1

Veluwe – recreatiezonering en gebiedsagenda

Er ligt een serieuze toekomstagenda voor de Veluwe. We hopen dat de provincie van harte zal bijdragen aan de uitvoering van de recreatiezonering en overige maatregelen.

In de vorige editie van onze PS-nieuwsbrief hebben we aanvullende suggesties aangedragen voor het behalen van de doelen. In het bijzonder gaat het dan om

- de aanleg van nieuw bos buiten het GNN, mede voor recreatie en een groene leefomgeving,
- om het benutten van toeristenbelasting voor versterking van natuur en
- om het afwaarderen van wegen door kwetsbare gebieden van de Veluwe.

[U kunt deze suggesties hier terugvinden.](#)

Wij brengen in dit verband graag het **Masterplan IJsselvallei** bij u onder de aandacht. Dit masterplan is een initiatief van Veluwe-op-1 met gemeenten in de IJsselvallei en is uitgewerkt samen met partners. Het plan werkt toekomstkansen uit die passen bij de aard en functies in de IJsselvallei, specifiek voor klimaatadaptatie, natuurinclusieve landbouw en toerisme & leefbaarheid. De IJsselvallei kan en wil een rol vervullen in het opvangen van recreatie en toerisme en kan daarmee de Veluwe ontlasten. Met opgaven voor klimaatbestendigheid en landbouwontwikkeling kan de IJsselvallei tevens bijdragen aan natuurherstel op en rond de Veluwe.

Aanpak stikstof en natuurherstelmaatregelen

Op 8 april jl bent u geïnformeerd over de aanpak voor natuurherstelmaatregelen in het kader van de Gelderse Maatregelen Stikstof. Wij complimenteren de provincie met de voortvarende aanpak en het overleg met het Rijk voor financiering.

Er is wel een belangrijke ‘winstwaarschuwing’ nodig, vanwege de benodigde samenhang tussen bronmaatregelen en natuurherstel. Natuurherstelmaatregelen zijn nodig en zinvol om bijvoorbeeld de hydrologie van natuurgebieden te verbeteren, en maatregelen te nemen voor recreatiezonering. Maar zij maken de bronaanpak om de uitstoot van stikstof te reduceren niet minder belangrijk en kunnen deze

niet vervangen. Integendeel. In dagblad Trouw van 9 april wordt door een groep ecologen geschetst dat natuurherstel juist zinvol is gelijktijdig of volgend op emissiereductie van stikstof. En in droge natuurgebieden zijn herstelmaatregelen zelfs een risico als de depositie van stikstof niet vermindert. Er worden dan namelijk teveel andere mineralen afgevoerd en het systeem raakt nog verder uit balans.

De WUR rekent nog aan de effectiviteit van bronmaatregelen. Intussen is wel bekend dat de rechter over een vergunning in Friesland recent heeft geoordeeld dat een 'milieuvriendelijke melkveestal' niet voldoet, omdat het effect van de maatregel niet is verzekerd. Met andere woorden: als de invoer van stikstof naar de landbouw niet afneemt, kunnen technische stalmaatregelen de problemen niet oplossen. Bronmaatregelen die effect hebben zijn minder aanvoer van stikstof in veevoer en in kunstmest. Natuurinclusieve landbouw kan daarvoor een goede invulling zijn, mits de bedrijfsvoering is gericht op een kwaliteitsproduct en niet langer op het verhogen van de productie per hectare - landbouw die grondgebonden is en waar de kringloop wordt gesloten.

Het nemen van maatregelen in overgangsgebieden zal een belangrijke bijdrage leveren aan natuurherstel en aan verlaging van de stikstofdepositie op kwetsbare natuur. De begrenzing van deze overgangsgebieden zal per gebied aan de hand van het water- en bodemsysteem moeten worden bepaald.

Tenslotte: er loopt nog onderzoek naar de validatie en de effectiviteit van maatregelen in overgangsgebieden. De uitkomst daarvan is belangrijk, maar moet niet leiden tot uitstel van realisatie. Maatregelen die effectief zijn voor de beperking van stikstofuitstoot en bevordering van natuurherstel zijn 'geen-spijtmateregelen' en kunnen al uitgevoerd worden.
